

Bursa'da İshakî dervişlerine mahsus zâviyenin vakfiyesi

H. ADNAN ERZİ

İslâmî tasavvuf tarihinde mühim bir mevki işgal eden Ebu İshak İbrahim b. Şehriyar el-Kâzerûnî muhtelif cebbelerden tetkike şayan bir şahsiyettir. Her şeyden evvel Kâzerûniyye tarikatının müessesisi olması itibariyle iştihar eden bu zat 352 H. — 963 M. de Şiraz tevabiinden Kâzerûnda doğmuş ve 426 H. — 1034 M. de ölmüştür (1). İslâm dünyasında vücûda getirilen ilk menakıb kitaplarından biri olan *Firdevs el-mürşidiyye fi esrar el-samedâniyye* onun bir çok hususiyetlerle dolu olan hayatı hakkında şayanı dikkat malûmat ihtiva etmektedir (2).

Ebû İshak Kâzerûnî İranda islâmiyetin neşri hususunda büyük bir gayret sarfetmiş ve hattâ bu gayesinin tahakkuku için ordu kelimesile tavsif edilebilecek bir teşkilât vücude getirmiştir (3).

[1] *Şirazname*, te'lif-i Ebul Abbas Ahmed, 1350 Tahrân, s. 106 ve diğer menabi.

[2] Mahmud b. Osman tarafından yazılıp pek yakında Fritz Meier tarafından neşredilen (*Bibl. İslamîca*, XIV., 1941 İst. 511 sahife) ve *Şiretname-i şeyh-i mürşid Ebu İshaq* namıyla dahi maruf olan bu menakıb kitabı Kâzerûninin deri farsisi olmayan makalâtını da muhtevidir. Türkçeye Şevqi tarafından terceme olunmuştur (bk. *Abu İshaq Kazeruni und die İshaqî-Derwische in Anatolien von Köprülü-zade M. Fuad, Der Islam, XIX, 1/2, 1930 s. 21*) Nur-i Osmaniye Kütüphanesinde Tarih kitapları meyanında ismine tesadüf ederek maalesef kaybolduğunu öğrendiğimiz 8 inci hicri asra aid Türkçe *Menakıb-ı Ebu I. Kâzerunî* bunun diğer bir tercemesi mi yahud başka bir telif miydi?

[3] Gazvelerde bulunan ve gazi unvanı ile anılan müridlerin bayrak ve askerî muzikaları bile mevcut idi. *Bibl. Isl. XIV, s. 200* de Kâzerûn halkının her sene şeyhin alem ve tablini ularak gazaya gittiği mukayyedir:

در مدرسه مرشدی آن هنگامکه فازیان طبل می زدند
دربارگاه شیخ نجائب عادت است که هر شب جمعه سا

Bütün menbâlar onun gazalar tertip etmesi dolayısıyla Şeyh-i Gazî unvanı aldığından ve yirmi dört bin yahudi ve gebri müslüman yaptığından büyük bir sitayiş ile bahsederler (4).

Fakat kendisinin islâmî vakıf müessesatının inkişafında oynadığı rol hilhassa nazarı itibara alınmağa değer bir keyfiyettir. Şöyle ki Şeyh-i Gazî insanlar arasında hayat şartları bakımından mevcut olan farkları mümkün mertebe kaldırmak arzusunu izhar etmiş, zengin ve fakirler arasında nisbî bir müsavatın teessüsü için çalışmıştır. Ona göre bir çok kimseler hayatlarını idameden âciz ve fakr-ü zaruret içinde bulunurken zenginlerin ve diğer hâl ve vakti yerinde olan zevatın, sofilerin servetlerini saklamalarında hiç bir mâna yoktur; ayrıca zekât meselesinde hiç tekâsül göstermemek icap ettiği gibi Allahın daimi rezak olduğu düşünülerek muhtaçların doyurulması hususunda fedakârlıktan çekinilmemesi elzemdir.

نوبت همی ژئند... همچنان اهل کازرون هر سال طبل
و علم شیخ بر می گرفتند و بغزوی رفتند

Firdevs-el mürşidiyye nin yirmi üçüncü babı onun tertib ettiği gazalardan bahsetmektedir. Burada verilen malûmata göre ilk defa gazaya çıkan Ebu Abdullah Muhammeddir:

بدان رحمت الله که اول کسی که از کازرون قصد غزو
کرد و تهنیت آن بساخت ابو عبدالله محمد بن جدین بود و
این چنان بود که چون شیخ مرشد قدس الله روحه العزیز
اسلام ظاهر کرد و آتش کد هاه اکبران بیکبار پنداخت
و کبران و آتش برستان عاجز و مسکین و بیچاره شدند
و هر روزگهی بود مسلمانان بر کافران غالب می شدند
(197 s.)

[4] *Meselâ F. Attar, Tadkhirat-ul-Awliya*, ed. Nicholson, II, 296 ve *Der Islam, XIX, s. 21*; *Şirazname, s. 106* :

بیست و چهار هزار شخصی از کدو یهود بدست او
مسلمان گشت.

Ebû İshak Kâzerûni bizzat bu hususta bir örnek olmak üzere altmış beş rîbat ve hânîkah te'sis etmiş ve bunlarda sofralar kurdurmuştur (5).

Bu fikirlerin İslâm dünyasında Kâzerûniyye tarikatının sür'atle yayılmasında ve en ehemmiyetli vakıf müessesatından biri olan imaretlerin teşekkülünde ne kadar büyük bir rol oynamış olduğu kolayca tahmin olunabilir. Filhakika hemen hemen her İslâm memleketinde hattâ Hint'de ve Çin'de bile Kâzerûni dervişleri bulunmuştur (6).

Pek tabii olarak bu dervişler Anadoluya da gelerek Kâzerûniyye tarikatını neşretmişlerdir. Bazı hükümdarlar da bunlar için hânîkah ve zâviyeler te'sis etmişlerdir.

Bu meyanda bütün Osmanlı müverrihleri Yıldırım Bayezid'in «Ebû İshak alemdârlarına mahsus bir zâviye-i âli» te'sis ettiğinden bahsetmektedirler (7). Bu zâviyenin hâlen Bursada Demirtaş istasyonuna giden yolun cenubunda harap bir halde bulunan bina olduğu anlaşılmaktadır.

Aşağıya suretini dercettiğim kitabe her türlü şüpheyi bertaraf edecek mahiyettedir:

قد بنا هذه البقعة الشريفة السلطان السعد الأعظم

[5] *Firdevs el-mürşidiyye'den* :

خطيب امام ابوبكر محمد بن عبدالكريم كويك ششم از شيخ ابو جعفر انصاري كه كفتي شيخ مرشد قدس الله روحه العزيز درهم روز عاشورا ترتيب مناسحت و پنج رباط كردى از ناحيه در خويده تاجره و هر چه حاصل شدى به اهل آن رباطها قسمت كردى... (s. 204); *Şirazname'de* 64 hanikahdan bahs olunmaktadır :

شصت و چهار خانقاه را اساس فرموده و هر اسفاره مرتب دسته (s. 106)

[6] İshaqî dervişlerinin yayılışları ve Uzak Şark ile temasları hakkında F. Köprülünün yukarıda zikrolunan makalesinde : (s. 20 - 21) izahat vardır. Orada Şeyh-i Gazinin hayatı hakkında mufassal bir bibliyografya mevcuttur. P. Wittekin makaleye Zusatz ında (*Der Islam, XIX s. 25-26*) ve W. Caskel'in notunda (*Zu Der Islam XIX s. 12-26; s. 284-285*) da İshaqîyye - Kâzeruniyye hakkında malûmat vardır. Erzurumda ona izafe olunan mezar hakkında bk. A. Şerif Beygu, *Erzurum, 1936 İst. s. 138 - 140*; Kâzerundaki asıl mezar için de bk. P. Schwarz, *Iran im Mittelalter nach d. arabischen Geographen, 1929 Leipzig s. 152 n. 3*:

[7] Bu husustaki kayıtlar *Der Islam, XIX s. 18* ilh. da zikredilmiştir.

بازيد خان اسكنه الله في فراديس الجنان ووقفها على اصحاب الشيخ الكبير الصمدانى شيخ ابواسحق كازرونى رحمه الله عليه فأمر بتجديدها سلطان البرين و خاقان البحرين سلطان محمد بن مراد خان خلد الله ملكه و سلطانه وسمى العبد الفقير ابن افتخار معين المرشد القرشى في تجديدها وهو من اصحاب الشيخ الكبير واقاره في شهر جمادى الاول سنة اربع وثمانين وثمان مائة . ٨٨٤ (8)

İşte burada mevzuubahs ettiğimiz vakfiye, kitabede Yıldırım Bayezid tarafından vakfedildiği ve Sultan Fatih Mehmed'in emri üzerine Şeyh-i Gazinin ashabından İbn İftihar Muin el-Mürşid el-Karşî'nin sâ'yi ile tecdit olduğu yazılan bu zâviyeye ait bulunmaktadır. Üslûp itibarile oldukça bozuk olduğu anlaşılan bu vakfiye Şehir ve İnkilâp vesikaları Müze ve Kütüphane sinde merhum Muallim Cevdet Beyin vesaiki meyanında olup 310 × 25,8 cm. eb'adındadır. Oldukça güzel sülûse yakın bir yazı ile yazılmış altmış satırdan mürekkeptir (9). Yazı, kâğıdda 251,5 × 20 cm. eb'adında yer işgal etmektedir. Sekiz yüz iki ramazanının evasıtında tertip olunmuştur.

Besmelenin altında Muhammed b. Hamza b. Muhammed yani Molla Fenarî'nin rık'a ile tasdiki mevcuttur. En altta da esas vakfa yapılan ilâveyi bildiren yedi satırlık bir yazı vardır. Vakfiyenin sureti aynen şöyledir:

بسم الله الرحمن الرحيم

١ - الحمد لله الذى استعبد بعض عباده عبادى بحرى

الجرى على سنين سنن السداد قبههم

٢ - على ... شان جدالجد فى وصول المراد

من حصول العباد وهو تحصيل اسباب الفقران

[8] Memduh Turgut, *Bursa ve İznik Tarihî, 1939 Bursa, s. 165*. Buradaki suret E. Halim Baki Kunter'in elindeki fotoğraf ile karşılaştırılarak düzeltilmiştir.

[9] Vakfiyenin kâğıdının harap olmaması bir vaziyette bulunması ve umumî durumu bir kopya olduğunu ima edecek mahiyettedir. Bununla beraber - tahrif edilmiş olsa bile - vakf şeraiti bizi alâkadar etmemektedir. Vakfiyenin asıl kıymeti, tarihî bir vâkıayı teyid etmesi dolayısıyledir.

- ٢٠ - ببقائه واردة مبراته مبسوطه على العالمين
والوية مكرماته منشورة على
- ٢١ - العالمين فرأى رأى المتيقظ عن سنة غفلته
ان يزود من الدنيا ما يدفع به لو
- ٢٢ - ساعدة العناية الربانية وعشاء [ر]؟ سفرته
وهم صرف الهمة بشرا شرها الى ترتيب
الخيرات
- ٢٣ - وتركيب مباني المبرات وتمهيد قواعد المבלات
وتحليل قواعد كفاية المهمات
- ٢٤ - لارباب الحاجات بحيث لم يسمح باخطارا
اصدار ما تقرب منه في عصره بالوالحمد لله
الكبير
- ٢٥ - المتعال فبنى عن صدق النية وخلوص الطوية
لاعزرياء وسمة - زاوية شريفة -
- ٢٦ - خلف الموضع المسمى تحت القلعة في قبلي
الطريق العام وبالجملة موضعه اشهره قام
- ٢٧ - بين الامام ووقفها على اصحاب الشيخ الكبير
الناقد الخبير الكامل المكمل المرشد
- ٢٨ - البصير قدوة السالكين عمدة الناسكين الشيخ
ابو اسحق الكازروني رحمه الله عليه
- ٢٩ - من الواردين والمسافرين والمقيمين المتأخرين
يجرون في ذلك على ما هو دأبهم المعهود
- ٣٠ - وطريقهم السلوك المورد في اقامة خدمة
النازلين وادامة وليمة الحاصلين
- ٣١ - ورعاية خواطر العابرين والعناية بشأن الغرباء
المسافرين حسبما ينصور بحسب محصولاته
- ٣٢ - لا كما يتوقمه كل احد مطلوباته ثم وقف ادام
الله توفيقه لصالحها القرية
- ٢٣ - المسماة بولاد كوى من توابع كورة كتبه
المحدودة قبلها الطريق العام
- ٣٤ - ألانى من قرية طوغان الذهاب الى مدينة
بروسا فاصلا بينها وبين اراضى
- ٣٥ - قرية اسحق من [ز]؟ قتلوا اولاً ثم بين
قرية طبلر الى ان ينهى الى الحد الشرقى
وهو الطريق
- ٣ - ورضا الرحمان اذ هو المقصود من خلق الانسان
و وضع الارض مهاداً للابدان و قراراً
للحيوان
- ٤ - وصلات الصلوات واصلات الى اقوام علموا
قرب الرحيل فتهيأوا للسفر و عدوا
- ٥ - انفسهم فمرا فقنعوا بما حضرو سكبوا من
الجفون ادمعا ظننها ماء وكانت انفساً
- ٦ - لاسبا الى واسطة عقد الكمال والا كمال محمد
لخصوص بافضل قنون الافضل
- ٧ - وآله وصحبه خير صحب وآل المخاطبين بافضل
العطية من الاندرج تحت قوله تعالى
- ٨ - ارجى الى ربك راضية مرضية اما بعد فلما
كان الدينا الدنية التي هي
- ٩ - مشوى المنية وماوى الرزية منادية بلسان حالها
ومخاطبة باصدق
- ١٠ - مقالها يار اقدأ وقد اوزن بالرحيل وشيد
البيان في مدارج السبول
- ١١ - يادر بالعمل تقضى العمر بالاجل انى دار
محن ودايرة فتن دع محبتي وعابر السبيل
- ١٢ - خف شق الاعتراض بقول اولم نمرك
وقد ضاع عمرك فى لاشى او قليل ابن
- ١٣ - الدوع السواجم قبل زول الهواجم اسمع
تلك الاقوال من منادى الحال سماع تبه
- ١٤ - وقبول كذاب العاقبين لاسماع اعراض و
اعتراض كسوة العاقلين الامير الكبير وحيد
- ١٥ - عصره فى محبة مراتب المبرات وفر يدهره
فى جمع شمل السعادات آية الله تعالى فى
- ١٦ - ضبط شائب شعاير الشرايع عديم النظر فى
احكام احكام الوقايع اجل نهمة اتباع
- ١٧ - الشريفة الشريفة للفوز الا وفر اقل همة ترك
مراده بما به يحصل ورضوان من
- ١٨ - الله كبر السلطان بن السلطان بن السلطان
بايزيد خان ابن مراد خان ابن
- ١٩ - اورخان لازالت الايام يزداد حسن بالبقائه
والانام ينتظم آمنهم وامرهم

- ٥٤ - تلك البلدة فيصرف الباقي الى انصارف المذكورة على الوجه المذكور ما امكن رعاية النظام المسطور فان تعذرت والعباد بالله تصرف الى مطلق الفقراء تلك
- ٥٦ - الطائفة ثم الى مطلق الفقراء والمساكين وشرط ان يكون التولية كالتولية
- ٥٧ - في الوقف الكبير حذوا العمل بالمثل فصار وفقاً شرعياً مؤبداً ترى شروطه
- ٥٨ - ولا تغير قيوده ولا يباع ولا يوهب ولا يرهن ولا يستأجر الا الى سنة والا
- ٥٩ - عقداً واحداً في كل سنة فمن بدله بعدما سمعه فانما ائمه على الذين يبدلونه ان
- ٦٠ - الله سميع عليم والله تعالى مجازية ومكافية يوم لا ينفع مال ولا بنون ويوم
- ٦١ - تجرد كل نفس ما عملت من خير محضراً وما عملت من سوء تود لو ان بينها
- ٦٢ - وبين امدأ بعيداً ويحذركم الله نفسه والله رؤف بالعباد
- ٦٣ - ثم حكم الحاكم الموقع بصحة الوقفية و لزومها بعد دعوى محزنة ومشاجرة شرعية
- ٦٤ - بين من ائابة الشرع لذلك وبين الواقف طال بقاء فصار لزوم الوقف بذلك متفقاً عليه
- ٦٥ - قد وقع جميع هذا في اواسط رمضان المبارك لسنة ثنين وثمانماية هجرية
- ١) والحق الواقف اطال الله بقاءه في شوال السنة المذكورة
- ٢) بهذه الاوقاف قرى بلايه كلسه في ساحل بلاد قوجه طاغ
- ٣) وحواليها وهي قرية فلكرين و قرية شيلي وقرية اركلانجه
- ٤) بجميع حدودها ومرافقها و حديقها و اشجارها و انهارها
- ٥) و مزارعها و مساكنها المعلومة حدودها المعينة شهرتها
- ٣٦ - الصغير الآخذ من ذلك الطريق العام المنصف للمرج المسمى بلاق جاير الى ان يقطع الطريق
- ٣٧ - امام الذهاب الى اناخور ينتهي الى الوادي الكبير ثم الشمالي هو الماء الكبير
- ٣٨ - الى ان ينتهي الى المبر المسمى بمورطاش كجدو لغربي يأخذ من ذلك المبر فاصلاً
- ٣٩ - بينها و بين قرية قن الى ان ينتهي الى مقبرة قن على التل ثم الطريق الفاصل
- ٤٠ - على التل من قرية بولاد كوي و قرية طوغان الى ان ينتهي الى القبلي وايضاً
- ٤١ - وقف المنصف الشايخ من قرية طازله مع مملحته في ساحل مدينة بروسا
- ٤٢ - قريبة من قرية كلابوك كما وقف نصفها الآخر لزاوية الكبيرة مع توابعها وهي
- ٤٣ - قرية مشهورة الحدود معلومة الوجود و ايضاً وقف لها بقية هذه
- ٤٤ - المقارات عدة من انعام الحيوانات منها الفأغنم ترى مع غنم الوقف
- ٤٥ - الكبير المذكور و ثلاثون راساً من اناث الجواميس كذلك ومائة راس من اناث
- ٤٦ - البقر كذلك ترى مع متاع الوقف الكبير تصرف منافصهم في الزاوية البواسحاقية
- ٤٧ - المذكورة بعد استحفاظ اصول الموقوفات السلامة المسلمة ورعاية طريق الاستغلال
- ٤٨ - كما هو المشروع ثم عين ادام الله بسط باغه في الخيرات لمن تعين لشيخوخة تلك
- ٤٩ - الزاوية من متدين ورع ناصح خير بطر - يقسم كاف لضبط مصالحهم معامل معهم
- ٥٠ - بحميدة الاخلاق وجميل الاشفاق كل يوم عشرة دراهم والامام لايق
- ٥١ - بالامامة عالم بوظايفها يؤم في الصلوات الخمس كل يوم درهمين والمؤذن
- ٥٢ - عالم بالاوقات يؤذن فيها الخمس الصلوات كل يوم درهماً وللقراش درهماً
- ٥٣ - وللواب درهماً وللطباخ درهماً كل ذلك من الدراهم الراجحة في

(٦) عن تحديدها فوقها كما وقف الأصل المالحق
به على شروطه
(٧) والشهود هم الشهود المزبورون تحت والله
الحمد والمنة

وهذا ذكر الشهود الذين سموا اعتراف
الواقف طال بقاء متفوها بلسانه جال قبول ...
بالبیان لا بواسطة أمير ترجمان انه وقف جميع ما عدد
في هذا السفر على الوجه المذكور والشروط المزبور ثم
حكم الحاكم الموقع بصحته و لزومه بعد دعوى
محررة شرعية وقمت لديه فصار الوقف و لزومه
متفقاً عليه.

علي بن خليل الازنيقي الوزير	اسك صوباشي بن ملك الدين الوزير
سراد باشا بن شهاب الدين الوزير	عيسى بن يوسف المنقري
ولي بن كمال البرساي	حسن بن سليمان البرساي
حاجي مصطفى بن محمد البرساي	حاجي ابراهيم بن حسن البرساي
حاجي اسكندر بن حسن البرساي	اسماعيل بن حاجي خضر البرساي
سليمان بن الحاج حسن البواب	خضر بن فوج علي البواب
حاجي ارور بن چشكر البواب	حاجي دنندر بن الياس
طوغان بن هبدان النائب	حاجي ابراهيم بن اسكندر السفر حصاري
اوزبك بن احمد الضرابي	يوسف بن دولتشاه التاجر
حزة بن مقل البرساي	حزة بن ... البراز
سلد بن علي باشا	سليمان بن حاجي حسن الفرار [الفزاز]

Baş tarafta Molla Fenarinin tasdiki:

جميع ما في هذا السفر الشرعي صحيح والحكم المرعي
بذلك صريح واشهادي الشهود المزبورين تحته
على اعتراف الواقف به وحكمي بلزومه واقع

و انا محمد بن حزة بن محمد الحاكم يومئذ
بالبلدة المذكورة نصره الله بيمين نفسه
وجعل كل يومه خيراً من امسه

Besmele, hamdele, ve salveleden ve bazı mütalealardan sonra esas kısmın mealen tercemesi:

Murad Hân oğlu Bayezid Hân'ın [zamanın güzelliği onun likasile artmış ve halkın emniyeti ve hal ü şanı onun bekasile düzen bulsun ve hayratının perdeleri âlimler üzerine yayılsın ve lûtf ü ihsanının bayrakları âlemler üzerine açılınsın.] gafletinin uykusundan uyanmış olan reyî, dünyadan - Allahın inayeti müsait olursa - kendisini koruyacak ve sefer tozunu giderecek bir azık tedarik etmek ve bu maksatla himmetini, muhtaç olanlar için hayrat ve hasenâta sarfetmek istedi. Bunun üzerine, riya ve sün'adan hali bir niyetle Bursada Kal'a altı [yahut Tahta Kal'a] denilen yerin arkasında, tarik-i âmın önünde bir zâviye-i şerife kurdu. Bunu Şeyh Ebû İshak Kâzerûni ashabına, âdet olduğu veçhile, gelenlerin, misafirlerin, mukimlerin ilh. mümkün olduğu derecede izaz ve ikramları, hizmetlerinin ifası için vakfetti. Yine onun mesalihi için [که] nahiyesi tevabiinden ve cennubu Toğan karyesinden gelen ve İshak köyünü evvelâ Katerludan [تاترلو] sonra [طبرل] vâdînden ayırarak Bursa şehrine giden ve şark hududunda nihayet bulan tarik-i âm ile, şarkı büyük yoldan ayrılıb Yalak Çayırı ortadan fasleden ve Anahora giden yolu kesen ve geniş vâdide nihayet bulan küçük yol ile, şimali Temurtaş Geçüdü namile ma'rif köprüye kadar uzayan Büyük su ile ve garbı bu köprüden başlayıp kendisiyle [من] Kaman karyesini ayırarak tepe üzerindeki [من] Kaman mezarlığına varan ve Toğan karyesile arasındaki tepyi faslederek cennubda nihayet bulan hudud ile tahdid olunan Pulad köyü vakfetti.

Ayrıca hududu meşhur ve vücûdu malûm olub Bursa medinesi sahilinde ve Kemlâyük [Gemlük!] karyesine yakın olan Tuzla karyesinin memlehasile beraber nısfı şayi'ini [diğer nısfının, tevabii ile Büyük Zâviyeye vakfolunduğu gibi] bütün tevabiiyle vakfetti. Bu akarata tebaani - mevkufat usulünün istihfazı ve vech-i meşru' üzere idaresinden

sonra mensfii Ebû İshakiyye zâviyesine sarfolunmak üzere bir çok hayvan, bu meydana Vakf-ı Kebirinkiler ile beraber otlayan 1000 koyun, 30 baş dişi manda, 100 baş inek vakfetti.

Sonra, bu zâviyenin şeyhliğine tayin olunan mütediyyin, âbid, nasih, tarikat usulüne vâkıf, tarikat ehlinin mesalihini idareye, zabt-u rabta kabiliyetli, onlarla düğer kalkar eşfak-ı cemile ve ahlâk-ı hamide sahibi kimesne için on dirhem, imamete lâıyk ve beş vakit namaz kıldıran, vazifesini bilen imam için iki dirhem, vakitleri bilen ve zâviyede beş vakit ezan okuyan müezzin için bir dirhem, ferraş için bir dirhem, bevvab için bir dirhem ve aşçı için bir dirhem tayin etti. Bunun hepsi o şehirdeki rayiç dirhemler üzerindedir. Geri kalanın, bu yazılı nizama riayet mümkün oldukça söylendiği şekilde sarfolunmasını, [Allah saklasın] eğer mümkün olmaz ise evvelâ bu taifenin fukara ve mesakinine sonra diğer fukara ve mesakine sarfolunmasını kararlaştırdı. Tevliyetin Vakf-ı Kebirde olduğu gibi olmasını şart kıldı. Bu vakf şer'i, müebbed ve şartlarına riayet olunur, kuyudu tağyir olunmaz, satılmaz, hediye olunmaz, rehine verilmez, bir seneden fazla kiralanmaz bir vakf oldu.

Bunu işittikten sonra bütün bunları bir kimse değıştirirse, hasıl olacak günah onu değıştirenlerin üzerinedir. Allah semî ve alimdir. Allah-ı Taâlâ mal ve evlâdın naflı olmadığı, her nefsin hayrından yaptığı şeyi hazır bulduğu, yaptığı fenalıkla kendi aramızda uzun mesafe olmasını istediğı, Allahın sizleri korkuttuğı, kullarına ra'uf olduğu günde her şeyin ceza ve mükâfatını verir.

Sonra hâkim-i muvakkı' bu vakfiyenin sıhhatına kimse arasındaki müşacere-i şer'iyye kıldığı kimse arasındaki müşacere-i şer'iyye ve da'vadan sonra hükmetti. Bununla vakfın lüzumu müttefikun aleyh oldu.

Bütün bunlar 802 sene-i hicriyye ramazan-ı mübarekinin evasıtında vaki' oldu.

Vâkıf, mezkûr senenin şevvalinde bu evkafa Koca Dağ sahilindeki لاكاه، yi Filikzin, Şifli، ارکاج den ibaret olan tevabiile ve bütün hududu, mürafıkı, bahçeleri, ağaçları, nehirleri, otlakları ve meskenleri ile, asli vakfa mülhak olarak aynı şartlar dairesinde vakfetti. Şahitler de aşağıda yazılı şahitlerdir.

Molla Fenari'nin tasdikinin tercemesi:

Ben, sözü geçen beldede şu günde hâkim bulunan Muhammed b. Hamza b. Muhammedim. Bu şer'i yazıda olanların hepsi sahihtir ve riayet edilecek hüküm bunda gösterilmiştir. Benim şahitlerim vâkıfın ikrarına şahadet eden, altda yazılı bulunanlardır. Hükümüm lüzûmunu müeyyittir. Cenab-ı Hak, ona nusrat buyursun ve her gününü dününden hayırlı kılsın!...

Ihtar: Bu yazının maksadı tarihi bir vesikayı müdekkâhlerin istifadesine arz etmekten ibaret olduğu için şahıs ve mevki isimleri hakkında izahat vermektен sarf-ı nazar ettim. Vakfiyenin tercemesindeki kıymetli yardımından dolayı muhterem hocam Necati Lugala, ayrıca fotoğrafın çekilmesine müsaade buyuran muhterem B. Şemsî'ye teşekkür ederim.

الدرجات

هذا الكتاب هو من
مكتبة جامعة القاهرة
رقم الكتاب 1000
تاريخ التسجيل 1950

- 1 المسئلة التي تسمى بغير بيان المسئلة التي تسمى بغير بيان
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37
- 38
- 39
- 40
- 41
- 42
- 43
- 44
- 45
- 46
- 47
- 48
- 49
- 50
- 51
- 52
- 53
- 54
- 55
- 56
- 57
- 58
- 59
- 60
- 61
- 62
- 63
- 64
- 65

هذا الكتاب هو من
مكتبة جامعة القاهرة
رقم الكتاب 1000
تاريخ التسجيل 1950

هذا الكتاب هو من
مكتبة جامعة القاهرة
رقم الكتاب 1000
تاريخ التسجيل 1950